

P A P P I
ALEXANDRINI
MATHEMATICARVM
COLLECTIONVM
LIBER QVINTVS.
CVM COMMENTARIIS
FEDERICI COMMANDINI VRBINATIS.

ACADEMIA

 A PIENTIAE & disciplinarum cognitionem optimam quidem, & perfectissimam Deus hominibus impartiuit. Animulum vero rationis expertum nonnullis particulari quendam assignauit. Hominibus igitur tamquam ratione viventibus permisit, ut omnia ratione, & demonstratione facerent; at reliquis animalibus sine ratione, quod vole est, & viige conducens, ipsum solitu ex quadam naturali prouidentia habere donauit. Hoc autem intelligere quis poslit ita esse, cum in alijs multis animalium generibus, cum maxime in apibus. otto enim, & ad eas, quae in ipsius republica imperant admirabilis quedam obedientia, ambo preterea, & munditia mellis copiam congerit. At circa ipsius confederatiōnē prouidentia, & dispensatio multo admirabilior est; persuasissimum enim habentes, ut par est, à Diis se ad elegantes homines ambrosia: particulam quendam reportare, hanc non temere in terram, vel in lignum, vel in aliam aliquam informem, & in ordinatam materiam effundant, sed ex suauissimis floribus, qui in terra nascuntur, colligentes, optima fingunt ex ijs in mellis receptaculum vala, que græco *σπερμα*, latine *sapi* appellantur; omnia quidem aequalia, similia, & inter se coherentia, specie autem hexagona. At vero ea ex quendam geometrica prouidentia construere sic planum fiet. Omnesenim arbitrantur oportere figuræ inter se coherentess esse, & latra habere communia, ut ne aliud quippiam incidentis in loca, quæ intencionetur, eorum opera labefacter, & corruptat. Itaque tres figuræ rectilineæ, & ordinatae, quod propositum est, efficere possunt. Dico figuræ ordinatas, que & equilateræ sunt, & aquiangulae. ordinatae vero, & distimiles ipsis ap-

114

PAPPI MATH. COLL.

bus non placuerunt. Acquilatera igitur triangula, & quadrata, & hexagona abique alijs figuris dissimilibus loca replentibus possunt apposita sibi ipsis latera habere communia: haec enim per se se locum, qui est circa idem punctum, replere possunt. aliae vero figuræ ordinatæ non possunt. nam locus qui est circa idem punctum repletur, cum a sex triangulis acquilateris, & per sex angulos, quorum unusquisque est duarum ternarum recti; cum a quatuor quadratis, & quattuor angulis rectis ipsius; cum a tribus hexagonis, & tribus hexagoni angulis, quorum unusquisque rectum, & recti tertiam continet. Sed pentagona tria minora sunt, quam ut possint replere locum, qui circa idem punctum constitutus, quatuor vero sunt maiora. Tres quidem anguli pentagoni quatuor rectis minores sunt; etenim unusquisque continet rectum, & recti quintam quatuor autem anguli maiores sunt quatuor rectis. At neque heptagona tria circa idem punctum constituti possunt, aptatis inter se lateribus tres enim heptagoni anguli quatuor rectis sunt maiores, quod unusquisque rectum, & tres recti septimas continet. Eadem ratio multo magis accommodabitur ijs, quæ plures angulos habent. Cum igitur tres figurae sint, quæ per se ipsas locum circa idem punctum constitutum replere possint, triangulum scilicet, quadratum, & hexagonum, apes illam, quæ ex pluribus angulis constat, ad structuram sapienter delegetur, vi posse suspicantes eam plus mellis capere, quam ytrauque reliquarum. Et apes quidem illud tantum, quod ipsis vix est, cognoscunt, videlicet hexagonum quadrato, & triangulo esse maius, & plus mellis capere posse; similiter aequali materia in constructionem ytrauque reliquarum consumpta. nos vero, qui plus sapienter, quam apes habere profitemur, aliquid etiam magis insigne inuestigabimus; figuratum enim planarum, quæ cum acquilateris, & equiangulis sint, ambitum aequaliter habent, ea semper maior est, quæ ex pluribus angulis constat. circulus vero omnium est maximus; si modo aequali ipsis ambitu comprehendatur.

THEOREMA I. PROPOSITIO I.

Prius autem ostendemus polygonorum ordinatorum, quæ angulos quidem numero inaequales habent, ambitum vero aequalem, illud quod ex pluribus angulis constat, semper etiam maius esse.

Sint duo polygona acquilatera, & equiangula a b c, o p r, & sint aequales quidem ipsumorum ambitus: polygonum vero o p r plures angulos habeat. Dico ut ipso a b c polygono minus esse. Sumpsis enim circulorum, circa ipsa descripторum centris o n demittantur perpendiculares e s, m l, & iungantur a g, o c, o n, m r. Itaq; quoniam polygonum o p r plures angulos habet, quam ipsum a b c, recta linea n r p r

